

FÖRÄLDRAFOLDER
BSS DAGHEMMET
SPRÅKSTRATEGI 2020-2022
FINSK ÖVERSÄTTNING

BSS DAGHEMMET: Tervetuloa Joukkoomme !

Alkusanat

Onnittelemme sinua ruotsinkielisen päiväkodin valinnasta. Tämä valinta antaa lapsellesi suuren edun olla osa skandinaavista kieliyhteisöä, johon kuuluu 20 miljoonaa ihmistä.

Kanssamme lapsesi saa oppia ja puhua ruotsia 1-vuotiaasta siihen asti kunnes oppilas on täyttänyt 19 vuotta.

Ainutlaatuinen asia ympäristössämme on muun muassa se, että kaikki tutustuvat toisiinsa, koulun henkilökunta ja oppilaat tutustuvat päiväkodin henkilökuntaan ja lapseen, sekä toisin päin.

Me päiväkodissa tunnemme toisemme oikein hyvin, sekä aikuiset että lapset.

Lapsiryhmät on jaettu 1-2, 3 ja 4-5 vuotiaisiin ryhmiin, sekä esikoululaisten iltapäiväryhmään 6-vuotiaille lapsille.

Koemme että ryhmien vaihto henkilökunnan sekä lasten kannalta on hyväksi oppimisen ja kehityksen kannalta. Sitä varten meidän taaperoisten ryhmät siirtyvät omaan ryhmään 3-vuotiaina.

3-vuotiaat saavat vuoden verran valmistautua yhdessä seuraavan vuoden siirtoon 4-5 vuotiaiden ryhmiin. Tietysti lapset voivat halutessaan vierailla edellisissä ryhmissään jos haluavat. Lasten hyvinvointi ja turvallisuus ovat painopistealueitamme.

BSS on kehittänyt kielipolun päivähoidosta lukioon asti, jotta lapsesi voi turvallisesti oppia ja opiskella ruotsinkielellä BSS:ssä.

Jos ruotsin kieltä käytetään vain päivähoidossa tai koulussa, tarvitsemme teidän vanhempien apua lastesi kielen kehittämiseksi.

Sitä varten vanhempien asenne ruotsin kieltä kohtaan pitää olla positiivinen ja kannustava, tämä on hyvin merkittävä asia lapsesi ruotsin kielen oppimisen kannalta.

Jotta lapsen olisi helpompi ymmärtää kirjoja mitä päiväkodissa luetaan, samoja kirjoja voi lukea kotona suomeksi. Toinen asia, jonka voit tehdä lapsen ruotsin kielen tukemiseksi, on kannustaa lasta laulamaan ruotsinkielisiä lauluja, katsoa ruotsin kielisiä lastenohjelmia ja jos mahdollista leikkiä ruotsinkielisten lasten kanssa.

1-vuotiaan vanhemmille

Lapsesi sanoo pian ensimmäiset sanansa, tai ehkä hän on jo sanonutkin ne. Ne eivät usein ole oikeita sanoja, jos mukaan ei lasketa sanoja äiti ja isä. Muut lapsen käyttämät sanat ovat usein ”sanoja” kuten esim, baba, kiki, humm, ja vain lapsi itse tietää tällöin ”sanon” merkityksen.

Tämä on mukavaa aikaa, kun saa kuulla lapsen ensimmäisiä sanoja ja voi auttaa häntä, kun hänen sanavarastonsa alkaa kehittyä. Sanat eivät synny itsestään, vaan yhteistyössä aikuisen kanssa, joka kuuntelee lasta ja muokkaa omaa puhettaan tilanteen mukaan.

- Aikuiset näkevät, mitä lapsi katsoo ja puhuvat siitä hänelle.
- Aikuiset näkevät, mitä lapsi osoittaa ja puhuvat siitä hänelle.
- Aikuiset kuuntelevat kärsivällisesti ja osoittavat ymmärtävänsä asian, kun lapsi yrittää kertoa heille jotakin.
- Aikuiset auttavat lasta sanojen keräämisessä muokkaamalla omaa kieltään ja käyttämällä helpommalta kuulostavia sanoja, esim. tipu, kokko, tutti, eli ns. pikkulasten sanoja.
- Aikuiset toistavat samoja helppoja sanoja monta kertaa ja tekevät lapselle selväksi, että kyse on juuri tietystä esineestä tai asiasta.
Esim. lapsen osoittaessa autoa aikuinen puhuu autosta ja toistaa luonnollisella tavalla sanan auto moneen kertaan.

Näin panostamme kielitaidon kehittämiseen pikkulasten osastolla:

Pikkulasten osastolla kiinnitämme erittäin paljon huomiota turvallisuuden tunteeseen. Jotta lapsi voi olla vastaanottavainen uutta kieltä kohtaan, täytyy hänen tuntea olonsa turvalliseksi.

Siksi lasten aktiivisuus ja vaikutusmahdollisuudet ovatkin työmme keskeisiä painopistealueita.

Kehittääksemme lasten turvallisuuden tunnetta ja aktiivisuutta meillä on paljon pienryhmätoimintaa, joka tarjoaa meille rauhallisemman ympäristön pidemmillekin juttutuokioille lasten kanssa.

Leikkien aikana aikuinen on paikalla ja auttaa, mikäli syntyy väärinkäsityksiä, mikäli leikin jatkamiseen tarvitaan apua ja uusia ideoita jne.

Suhtaudumme myönteisesti kaikkiin lasten käyttämiin kieliin ja autamme heitä oikeiden sanojen löytämisessä ja itsensä ilmaisussa.

Pidämme kirjaa lasten kielitaitojen kehittymisestä, jotta voimme seurata heidän edistymistään ja tarvittaessa tukea heitä.

Meille on tärkeää tehdä yhteistyötä lapsen vanhempien kanssa, jotta voimme parhaalla mahdollisella tavalla edistää lapsen kielitaidon kehittymistä.

Päivittäisessä työssä hyödynnämme kehon kieltä ja kuvakortteja monin eri tavoin. Ne voivat auttaa lasta ymmärtämään, mitä erilaisissa arkisissa tilanteissa tapahtuu ja tulee tehdä.

Niiden avulla voi selittää sanoja ja käsitteitä ja niitä voi hyödyntää myös laulujen, lorujen ja leikkien yhteydessä.

Kielitaitoa kehittävät aktiviteettimme sisältävät mm. seuraavia osa-alueita:

- juttutuokiot/keskustelut lasten kanssa (yksin lapsen kanssa sekä lapsen iän tai kielitaidon mukaisissa pienryhmissä) erilaisissa arkisissa tilanteissa, esim. vaatteita puettaessa tai riisuttaessa, ruokaillessa, wc-käyntien yhteydessä
- ääneen lukeminen, kirjallisuuden käsitteleminen (kuvista keskusteleminen, juuri nähdyn sanominen ääneen ja sanojen toistaminen)
- laulut, lorut, musiikin kuuntelu (usein lasten toiveiden mukaan)
- askartelu ja palapelit (keskustelu juuri sillä hetkellä tekemistämme asioista)
- pöytäteatteri
- sadutus
- kuvakorttien käyttäminen

Kiitos että valitsit BSS Daghemmet lapsesi päiväkodiksi, hyvällä yhteistyöllä voimme tukea ruotsin kielen oppimista.

Tässä muutama vinkki kotiin:

KIRJOJA:

Astley Baker: Greta Gris

Bjärbo & Göther: Ivar träffas en stegosaurus

Bjärbo & Göther: Ivar träffar en triceratops

Forslind: Bäbis kan

Kruusval: Bockarna Bruse

Mendel-Hartvig & Hurme: Titta skogen
Nilsson Thore: Alla tre slutar med napp
Sheppard: Djuren i skogen
Jag hör....små vänner i naturen

Laulukirjoja:

Ellen och Olle sjunger: Bä, bä vita lamm
Ellen och Olle sjunger: I ett hus

LAULUJA:

Blinka lilla stjärna

Blinka lilla stjärna där,
hur jag undrar var du är.
Fjärran lockar du min syn,
lik en diamant i skyn.
Blinka lilla stjärna där,
hur jag undrar var du är.

Hoppe hoppe hare

Hoppe, hoppe hare
satt och mumsa bär.
Klappa sig på magen
det var gott det här.
Fram smyger räven,
ville Hoppe ta.
Men Hoppe, hoppe hare
han skuttade så bra.
Hoppa in i skogen
bakom mossig sten.
Satte sig att vila
sina trötta ben.
Fram flyger ugglan
tys ifrån sitt bo.
Stackars Hoppe hare
aldrig får han ro.

Jag hamrar och spikar

Jag hamrar och spikar,
jag bygger en bil.
Jag sågar och gnider
och drar med min fil.

Jag målar och målar
med tjockt och med tunt.
Jag startar min motor
och bilen kör runt.

Prästens lilla kråka

Prästens lilla kråka
skulle ut och åka,
ingen hade hon som
körde.

Prästens lilla kråka
skulle ut och åka,
ingen hade hon som
körde.

Än slank hon hit och
än slank hon dit,
och än slank hon ner
i diket.

Än slank hon hit och
än slank hon dit,
och än slank hon ner
i diket.

Vädersången

Jag öppnar fönstret och tittar ut,
Hej, vädret, här är jag x 2
Hej, vädret här är jag.
Det är mulet (dagens väder) idag.
Hej, vädret här är jag.
Det är mulet idag.

Ekorn satt i granen

Ekorn satt i granen
skulle skala kottar.
Fick han syn på barnen
då fick han så bråttom.
Hoppa ner från tallegren
stötte han sitt lilla ben
och den långa ludna svansen.
Sprang han hem till mamma
på den gröna änge,
fick han meddetsamma
krypa ner i sängen.
Beska iller fick han då
plåster på sin lilla tå
och ett stort bandage på svansen.

Hjulen på bussen

Hjulen på bussen snurrar runt,
runt, runt, runt, runt, runt
runt, runt, runt.
Hjulen på bussen snurrar runt,
runt, runt genom hela staden.

Dörrarna på bussen de öppnas
och stängs, öppnas och stängs,
öppnas och stängs.
Dörrarna på bussen de
öppnas och stängs
genom hela dagen.

Barnen i bussen säger blä, blä,
blä, blä, blä, blä, blä, blä

God Morgon

God morgon säger alla
god morgon säger jag.
En ny dag har börjat
och vi ska ha det bra.

En kulen natt

En kulen natt, natt, natt
Min båt jag styrde.
På havens vågade, vågade våg
så skummet yrde,
och vart jag sågade, sågade såg
på havets vågade, vågade våg,
där nere i djupet-e-pet-e-pet-
e-pet, en fisk jag såg,
och det var DU!

barnen i bussen säger
blä, blä, blä
genom hela staden.

Tanterna i bussen säger
sch, sch, sch, sch,
sch, sch, sch, sch, sch
Tanterna i bussen säger
sch, sch, sch
genom hela staden.

LORUJA:

Det kom en liten mus

Det kom en liten mus,
som ville långa hus.
Och när han inte fick nåt hus
sa han PIIP!

Rida på en häst

Att rida på en häst
tycker jag är bäst.
Att rida galopp
och sedan ropa Stop!

Masken

Det kommer en mask,
vet inte vad den skall göra,
den tar i Pelles öra!

Äppel peppel

Äppel peppel
Pirum parum
Puff

Baka kaka

Baka baka kaka
vem ska kakan smaka?
Jo, det ska du och det
ska jag
och det blir ju jätte bra 😊

Det kom en liten myra

Det kom en liten myra,
som skulle ut och hyra kropp
men alla var så dyra
och där kom han IN!

Handens fem fingrar

Tummetott, slickepott,
långeman, gullebrand
och lilla vicke vire!

Matramsans

Klockan ringer vi får mat,
Ding dong ding dong
Kom till bordet nu kamrat
Ding ding dong
Vi har maten på våra fat
Ding dong ding dong
Hinner knappast med nåt prat
Ding ding dong!

2-vuotiaan vanhemmille

Kaikki lapset eivät vielä puhu 2 vuoden iässä, kun taas osa heistä käyttää puhuessaan jo pitkiäkin lauseita.

Riippumatta oman lapsesi kielitaidon kehitysvaiheesta oma roolisi on nyt todella tärkeä.

Kun kuuntelet tarkkaavaisesti, mistä lapsesi on kiinnostunut ja mitä hän sanoo tai haluaa saada sanotuksi, autat häntä kehittämään kielitaitoaan ja hän oppii käyttämään omaksumiaan sanoja.

Lapset ymmärtävät, että sanoilla pystyy välittämään erilaisia tunnetiloja, kuten esimerkiksi iloisuutta, surullisuutta, pelkoa, onnellisuutta, huolestuneisuutta, kiinnostusta, haluttomuutta jne.

Lapsen täytyy sisäistää jokainen sana ja käsite hallitakseen ne kunnolla ja siksi hänen täytyy saada käyttää sanoja mahdollisimman paljon.

Tällä tavoin lapsen käyttämä kieli alkaa vähitellen muovautua hänen omakseen. Seuraamalla tarkkaavaisesti lapsesi kehitystä ja muokkaamalla omaa kielenkäyttöäsi lapsen taitotason mukaan autat lastasi oppimaan lisää sanoja ja muodostamaan niistä kokonaisia lauseita.

Anna lapsesi harjoitella rauhassa äläkä korjaa hänen tekemiään virheitä, sillä oikeakielisyyden osalta aika tekee tehtävänsä.

Pääasia on, että lapsi haluaa puhua ja yrittää ilmaista itseään.

Oppiakseen puhumaan lapsen on saatava paljon aikaa harjoitella ja silloin tarvitaan keskustelukumppania, joka haluaa kuunnella, ymmärtää ja tarvittaessa viedä keskustelua eteenpäin.

Sen vuoksi on tärkeää, että yrität mahdollisimman paljon esittää lapselle lisäkysymyksiä tai viet keskustelua jollain muulla tavalla eteenpäin, jotta lapsi saa mahdollisuuden ilmaista itseään. 2,5 vuoden ikäisenä monet lapset haluavat mielellään kuulla riimisasiuja ja osa lapsista osaa jo itsekkin riimitellä.

Tuleeko lapsestasi kaksi- tai monikielinen kuten suurin osa maailman ihmisistä on?

Käytä kotona paremmin hallitsemaasi kieltä.

Tällöin lapsi kuulee ja alkaa omaksua uusia sanoja ja lauseita tietämättä lainkaan, onko kyse suomen vai ruotsin kielestä.

Tämän vuoksi on hyvin luonnollista, että lapsesi välillä sanoo jonkin sanan suomeksi ja välillä ruotsiksi.

Lapsi ei luultavasti vielä erota eri kieliä, vaan käyttää oppimiaan sanoja ja ilmaisuja osaamatta kiinnittää sen kummemmin huomiota kieleen.

Tällöin lapsi siis hyödyntää koko kielellisistä kapasiteettiaan, mikä on todella positiivinen asia.

Jos olet suomenkielinen, pyri katsomaan lapsesi kanssa ohjelmaa BUU-klubben, joka tulee Yle 5 -kanavalta arkisin kello 18.00–18.30.

Mikäli tarvitset lapsenvahtia, pyri löytämään ruotsinkielinen lapsenvahti.

Näin panostamme kielitaidon kehittämiseen pikkulastenosastolla:

Pikkulastenosastolla kiinnitämme erittäin paljon huomiota turvallisuuden tunteeseen. Jotta lapsi voi olla vastaanottavainen uutta kieltä kohtaan, täytyy hänen tuntee olonsa turvalliseksi.

Siksi lasten aktiivisuus ja vaikutusmahdollisuudet ovatkin työmme keskeisiä painopistealueita.

Kehittääksemme lasten turvallisuuden tunnetta ja aktiivisuutta meillä on paljon pienryhmätoimintaa, joka tarjoaa meille rauhallisemman ympäristön pidemmillekin juttutuokioille lasten kanssa.

Leikkien aikana aikuinen on paikalla ja auttaa, mikäli syntyy väärinkäsityksiä, mikäli leikin jatkamiseen tarvitaan apua ja uusia ideoita jne.

Suhtaudumme myönteisesti kaikkiin lasten käyttämiin kieliin ja autamme heitä oikeiden sanojen löytämisessä ja itsensä ilmaisussa.

Pidämme kirjaa lasten kielitaitojen kehittymisestä, jotta voimme seurata heidän edistymistään ja tarvittaessa tukea heitä.

Meille on tärkeää tehdä yhteistyötä lapsen vanhempien kanssa, jotta voimme parhaalla mahdollisella tavalla edistää lapsen kielitaidon kehittymistä.

Päivittäisessä työssä hyödynnämme kehon kieltä ja kuvakortteja monin eri tavoin. Ne voivat auttaa lasta ymmärtämään, mitä erilaisissa arkisissa tilanteissa tapahtuu ja tulee tehdä.

Niiden avulla voi selittää sanoja ja käsitteitä ja niitä voi hyödyntää myös laulujen, lorujen ja leikkien yhteydessä.

Kielitaitoa kehittävät aktiviteettimme sisältävät mm. seuraavia osa-alueita:

- juttutuokiot/keskustelut lasten kanssa (yksin lapsen kanssa sekä lapsen iän tai kielitaidon mukaisissa pienryhmissä) erilaisissa arkisissa tilanteissa, esim. vaatteita puettaessa tai riisuttaessa, ruokaillessa, wc-käyntien yhteydessä
- ääneen lukeminen, kirjallisuuden käsitteleminen (kuvista keskusteleminen, juuri nähdyn sanominen ääneen ja sanojen toistaminen)
- laulut, lorut, musiikin kuuntelu (usein lasten toiveiden mukaan)

- askartelu ja palapelit (keskustelu juuri sillä hetkellä tekemistämme asioista)
- pöytäteatteri
- sadutusta ja kuvakorttien käyttäminen

Vanhemman rooli

Kuuntele lastasi ja käytä hänen kanssaan paremmin hallitsemaasi kieltä. Lapsen ja aikuisen välinen kontakti on tärkeämpää kuin yhdessä käytetty kieli.

Lapsi ei saa tuntea minkäänlaista kielellistä painetta, vaan puhumisen on oltava hauskaa ja tällöin on sallittua puhua kummallisesti tai väärin – kaikista tärkeintä on, että joku kuuntelee ja välittää siitä, mitä sanotaan ja että kieltä käytetään yhdessä.

Pyri hyödyntämään mahdollisuudet jutella yhdessä ruokaillessanne, istuessanne autossa, nukkumaan mentäessä, yhteisillä kävelyillä jne.

Kerro mitä olette juuri tekemässä, kuvaile juuri nyt tai juuri äsken näkemiänne asioita ja kerro, mitä kohta tulette tekemään.

Esitä lapselle kysymyksiä, jotta hän saa mahdollisuuden puhua tai näyttää kädellään tai katseellaan. Odota rauhassa lapsen reaktiota ja anna hänelle aikaa vastata.

Lue hänelle kirjoja, joissa on yksinkertaisia ja selkeitä kuvia ja vain vähän tekstiä.

Lue hitaasti ja kiinnitä myös jonkin verran huomiota äänensävyysi ja kasvojesi ilmeisiin, jotta lapsesi kuuntelee lukemaasi lyhyttä tarinaa keskittyneesti.

Esiintyikö tekstissä sanoja, jotka olivat uusia lapsellesi? Jos esiintyi, niin selitä ne hänelle.

Haluatko itse tai haluaako lapsesi, että ei lueta – kerro tekstin kuvista ja lukemisen sijaan voit myös kertoa tekstin sisällöstä.

Laula lapsellesi. Sillä ei ole niin väliä, mitä laulat. Toki siitä on aina hyötyä, jos lapsesi samalla oppii tunnetuimpia lastenlauluja, kuten esim. Blinka lilla stjärna, Bä, bä vita lamm tai Ekorr'n satt i granen.

Leiki lapsesi kanssa erilaisia kieleen liittyviä leikkejä ja piirroksatuja, esim. ”xxxx xxxxxx”. Löydät lisää esimerkkejä alla.

MUTTA MINULLA EI OLE AIKAA! Vanhempana tuntuu välillä siltä, että vaatimuksia esitetään joka suunnalta, mutta välillä ei kuitenkaan vain ole aikaa tai ei vain jaksaa täyttää kaikkia niitä.

Mutta aina voit jutella, kertoa ja kuunnella ajaessasi autoa, kuoriessasi perunoita, mennessänne kauppaan tai pitäessäsi lastasi suihkun jälkeen sylissäsi.

Kiitos että valitsit lapsesi BSS Daghemmet lapsesi päiväkodiksi, hyvällä yhteistyöllä voimme tukea ruotsin kielen oppimista.

Tässä muutama vinkki kotiin:

KIRJOJA:

Astley Baker: Greta Gris
Bjärbo & Göther: Ivar träffar en stegosaurus
Bjärbo & Göther: Ivar träffar en triceratops
Forslind: Bäckerna om Babis
Kruusval: Bockarna Bruse
Lindgren & Erksson: Böckerna om Max
Mendel-Hartvig & Hurme: Titta skogen
Muhle: Böckerna om Lilla kanin
Nilsson Thore: Alla tre slutar med napp
Rey: Nicke Nyfiken och brandkåren
Sheppard: Djuren i skogen
Jag hör...små vänner i naturen

LAULUJA:

Ekornn satt i granen

Ekornn satt i granen
skulle skala kottar
fick han syn på barnen
då fick han så bråttom.
Hoppa han på tallegren
stötte han sitt lilla ben,
och den långa ludna svansen.

Sprang han hem till mamma
på den gröna ängen
fick han med detsamma
krypa ner i sängen.
Beska piller fick han då
plåster på sin lilla tå
och ett stort bandage på svansen

Imse, vimse spindeln

Imse vimse spindeln
klättra upp för trå`n.
Ner faller regnet spolar spindeln bort.
Uppsteg solen torka bort allt regn,
Imse vimse spindeln klättra upp igen.

I ett hus vid skogens slut

I ett hus vid skogens slut
liten tomte tittar ut.
Haren skuttar fram så fort,
klappar på dess port.
Hjälp , ack hjälp , ack hjälp du mig,
annars skjuter jägarn mig!
Kom jag kom i stugan in,
räck mig handen din!

Björnen sover

Björnen sover, björnen sover
I sitt lugna bo.
Han är inte farlig,
bara man är varlig.
Men man kan dock
Aldrig honom TRO!

Lille katt

Lille katt, lille katt
lille söta katta
Vet du att, vet du att
Det är mörkt om natta?

Små grodorna

Små grodorna,
små grodorna
är lustiga att se.
Små grodorna
små grodorna
är lustiga att se.

Ej öron ej öron
ej svansar hava de.
Ej öron ej öron
ej svansar hava de.

Koack ack ack ack
koack ack ack ack
koack ack ack ack aa
koac ack ack ack
koack ack ack ack
koack ack ack ack aa

Fruktramsa

Äpplen, päron bananer
äpplen, päron bananer
Apelsin, klementin
Apelsin, klementin
Kiwi-åh, åh, åh
Kiwi-åh, åh, åh
och citroner och meloner
och citroner och meloner
Ananas, ananas
och på fredag blir det
GLASS!

LORUJA:

Färgramsa

Rött är sött
Gult är fult
Blått är flott
Grönt är skönt

Handens fem fingrar

Tummetott, slickepot
långeman, gullebrand
och lilla vicke vire

Min näsa kan

Min näsa den an fräsa, (aivasta)
mitt öra den kan höra, (kuuntele)
mina ögon dom kan se (leiki piilosta)
och min mun kan le 😊 (hymyile)

Blåsten

Jag är blåsten
jag gör som jag vill,
blåser hit och dit,
jag är aldrig still.
Det är jag som susar i säden
när jag kommer farande
böjer sig träden.

Baka kaka

Baka baka kaka
vem ska kakan smaka?
jo, det ska du och det ska jag
och den blev ju faktiskt
jättebra!

Det var en gång..

Det var en gång en ko
och en kalv.
Nu är sagan halv.
Så gick kon och kalven ut,
och nu är sagan slut!

Rida på en häst

Att rida på en häst
tycker jag är bäst
Att rida galopp
och sedan ropa
STOP!

Äppel peppel

Äppel peppel
Pirum parum
Puff

Katten

Det kommer en katt,
han kryper och går,
har tar vad han får,
han tar” nimi” med.

3-vuotiaan vanhemmille

3 vuoden iässä lapsi osaa muodostaa pidempiä ja yhtenäisempiä lauseita ja on hyvin tavallista, että lapsi puhuu paljon.

Hän käyttää sanoja kuten sinä ja minä ja osaa taivuttaa sanoja monikossa (Yksi kivi, monta kiveä).

Monet lapset ovat juuri huomanneet, kuinka hienoa on osata ilmaista itseään.

Niinpä he nauttivatkin saadessaan puhua monipuolisesti kaikesta mahdollisesta ja samalla he pystyvät harjoittelemaan ilmaisutaitoaan. Lapselle kielen oppiminen on hauskaa leikkiä!

Monet lapset osaavat riimitellä (rotta – potta). Sanat ovatkin maailman parhaita leikkivälineitä!

Sanat kulkevat aina mukamme, ne eivät maksa mitään ja niin lapset kuin aikuisetkin tykkäävät leikkiä niillä.

Erityisesti juuri lapset leikkivät mielellään sanoilla, koska he ovat juuri oppimassa uutta kieltä tai uusia kieliä. Juuri sen vuoksi monet 3-vuotiaat puhuvat paljon.

He ovat juuri huomanneet pystyvänsä sanomaan paljon, he osaavat jo melko paljon sanoja ja he tietävät miten niistä muodostetaan lauseita.

Tuleeko lapsestasi kaksi- tai monikielinen kuten suurin osa maailman ihmisistä on?

Kielten oppimiseen kuluu aikaa.

Lapsesi ruotsin kielen osaaminen riippuu siitä, kuinka kauan hänellä on ollut mahdollisuus oppia ruotsia.

Jos hän on vasta äskettäin aloittanut ruotsinkielisessä ympäristössä, kestää luultavasti vuoden tai kauemmin ennen kuin hän osaa ilmaista itseään ruotsiksi. Tämä on sitä aikaa, kun lapsi omaksuu paljon ruotsinkielisiä sanoja ja ilmaisuja, ja voit tukea häntä yrittämällä luoda hänelle mahdollisimman paljon erilaisia tilanteita, joissa hän pääsee puhumaan ruotsia.

Tässä vaiheessa lapsesi ehkä jo tietää, että on olemassa eri kieliä ja että hän itse osaa puhua sekä suomea että ruotsia.

Ehkä hän on myös tietoinen siitä, että kotona käytetään eri kieltä kuin päiväkodissa.

Hän saattaa myös puhua eri kieliä teidän kanssanne, toisen kanssa suomea ja toisen kanssa ruotsia.

Itse käytät lapsesi kanssa jatkossakin paremmin hallitsemaasi kieltä, mutta voit tukea lapsesi kielitaidon kehittymistä kertomalla, mitä aivan tavalliset sanat ovat suomeksi ja ruotsiksi.

Näin kehitämme kielitaitoa päiväkodissa:

Me suhtaudumme täällä päiväkodissa todella myönteisesti kaikkiin lasten käyttämiin kieliin ja meillä on säännöllisesti juttutuokioita/keskusteluita lasten kanssa (yksilöllisesti ja pienryhmissä) erilaisissa arkisissa tilanteissa, esim. vaatteita puettaessa tai riisuttaessa, ruokailun yhteydessä jne.

Pienryhmätyöskentelyn ansiosta meidän on helpompi keskustella lasten kanssa ja auttaa heitä kehittämään kielitaitoaan.

Pidämme kirjaa lasten kielitaitojen kehittymisestä, jotta voimme seurata heidän edistymistään ja tarvittaessa tukea heitä.

Meille on tärkeää tehdä yhteistyötä lapsen vanhempien kanssa, jotta voimme parhaalla mahdollisella tavalla edistää lapsen kielitaidon kehittymistä.

Päivittäisessä työssä hyödynnämme kuvakortteja monin eri tavoin.

Ne voivat auttaa lasta ymmärtämään, mitä erilaisissa arkisissa tilanteissa tapahtuu ja tulee tehdä.

Niiden avulla voi selittää sanoja ja käsitteitä ja niitä voi hyödyntää myös leikkien ja laulujen yhteydessä.

Aikuinen on paikalla leikin aikana ja auttaa, mikäli esiintyy kommunikointivaikeuksia, syntyy väärinkäsityksiä, leikin jatkamiseen tarvitaan apua ja uusia ideoita jne. Me kannustamme lapsia myös auttamaan toisiaan kielenkäyttöön liittyen.

Kielitaitoa kehittävät aktiviteettimme sisältävät mm. seuraavia osa-alueita:

- satujen lukeminen ja niiden läpikäynti keskustelemalla teksteistä ja niissä olevista kuvista
- laulut, lorut
- pöytäteatteri
- pelit (esim. muistipelit, pöytäpelit, korttipelit)
- erilaisten digitaalisten oppimateriaalien hyödyntäminen
- sadutus ja kuvakorttien käyttäminen

Vanhemman rooli

Kannattaa aina hyödyntää sitä, että lapsi tykkää sanoista ja leikkii niillä. Kuuntele siis lastasi ja ota hänen ajatuksensa ja kokemansa tosissasi, vastaa lapsen esittämiin kysymyksiin ja pyri omilla kysymyksillä ja ehdotuksilla viemään keskustelua eteenpäin.

Kannusta lasta leikkimään riimeillä ja loruilla ja tällöin ei ole väliä sillä, kumpaa kieltä hän käyttää. Juuri päivittäiset juttutuokiot ja satuhetket sekä jokapäiväinen kielellä leikkittely rikastuttavat lapsesi kielitaitoa.

Lapselle puhuttavan kielen pitää olla vaihtelevaa ja monipuolista.

Vältä siis käyttämästä vain hyvin pelkistettyä sanavarastoa lapsesi kanssa.

Pyri sen sijaan hyödyntämään synonyymejä eli samaa asiaa tarkoittavia sanoja. Tällöin on erittäin tärkeää, että selität sanojen merkityksen.

Jos olet suomenkielinen, pyri katsomaan lapsesi kanssa ohjelmaa BUU-klubben, joka tulee Yle 5 -kanavalta arkisin kello 18.00–18.30.

Mikäli tarvitset lapsenvahtia, yritä löytää ruotsinkielinen lapsenvahti.

Tunnetko ruotsinkielisiä lapsia, joiden kanssa lapsesi voisi leikkiä kotona?

Vertailkaa tavallisia suomen ja ruotsin kielen sanoja: mitä tarkoittavat sanat mjölk, mamma, pappa, titta, tack suomeksi?

Mitä jos et itse osaa ruotsia? Panoksesi voi kuitenkin olla merkittävä, kun selvästi näytät lapsellesi arvostavasi hänen jo oppimiensa sanojen määrää.

Osoita hänelle pitäväsi häntä ruotsin kielen asiantuntijana ja pyri säännöllisesti kyselemään häneltä, mitä eri esineitä tai tapahtumia tarkoittavat sanat ovat ruotsiksi.

iPad tai televisio eivät voi koskaan korvata SINUN lapsellesi järjestämiä satuhetkiä. Ota tavaksi, että teillä on päivittäin kivoja yhteisiä hetkiä kirjojen parissa.

Laula lapsellesi tai hänen kanssaan, sekä suomeksi että ruotsiksi. iPad tai tietokone voi tällöin toimia hyvänä apuna laulun sanojen muistamiseksi tai niiden oppimiseksi ruotsiksi.

Jos olet unohtanut lapsena oppimiasi sanaleikkejä, löydät niitä varmasti verkosta. Kotona voitte myös kuunnella ruotsinkielistä lasten musiikkia, esim. Arne Alligator ja Sås och Kopp, tai ruotsalaisia ohjelmia.

Kiitos että valitsit BSS Daghemmet lapsesi päiväkodiksi, hyvällä yhteistyöllä voimme tukea ruotsin kielen oppimista.

Tässä muutama vinkki kotiin:

KIRJOJA:

Andersson: Lilla kotten på besök
Byrne: Hallå boken åt upp min hund
Jansson: Böckerna om Mumin
Klinting: Böckerna om Castor
Nilsson: Hugo gapa stort
Norlin & Burman: Böckerna om Halvan
Sandberg: Böckerna om Laban och Labolina
Sandberg: Böckerna om Lilla Anna och Långa Farbrorn
Wirsen: Böckerna om Vem

LAULUJA:

Samlingsvisan

Alla händer säger klapp, klapp
Alla fötter säger stamp, stamp, stamp
Allas huvud säger nick, nick, nick
Klockan säger ticki, ticki
Nu ska vi ha.... (samling)

Vädersången

Jag öppnar fönstret och tittar ut
Hej, vädret, här är jag
Jag öppnar fönstret och tittar ut.
Hej, vädret, här är jag!
Hej vädret, här är jag!
solen skiner idag!/
dagens väder
Hej, vädret, här är jag
solen skiner idag!

Månadsvisa

Januari börjar året
februari kommer näst
mars, april har knopp i håret.
Maj och juni blommor mest.
Juli, augusti och september,
härlig sommar är det då,
men oktober och november
och december är så grå.

God morgon

God morgon säger alla
God morgon säger jag
En ny dag har börjat
och vi ska ha det bra!

Veckovisan

Måndag, tisdag
onsdag, torsdag
fredag, lördag, söndag.
Detta är en vecka,
veckan har sju dagar.
Måndag, tisdag
onsdag, torsdag
fredag, lördag, söndag.

Städsången

Städa, städa!
Alla saker har sin plats.
Städa, städa!
Alla saker har sin plats!

LORUJA:

Matramsans

Tvätta handen, tvätta munnen
Kamma lite grann
Sätta sig vid bordet:
Var så goda, var så goda
Var så god och ät!

Plocka bär

Plocka plocka blåa bär
Blåa bär, blåa bär
Plocka plocka blåa bär
Blåa bär växer här!
(röda bär=lingon)

Jag är en liten undulat
som får dålig mat
för dom jag bor hos
ja, dom är så snåla!
Dom ger mig sill varenda dag
och det vill jag inte ha,
jag vill ju hellre, jag vill ju hellre
ha Coca-Cola och Glass!

Ett, två, tre

Ett, två, tre, fyra
Alla byxor äro dyra.
Den som inga byxor har,
den får gå med rumpan bar

Kalle Anka

Kalle Anka satt på en planka
Plankan vicka,
Kalle fick hicka 😊

Ett, två, tre...

Ett, två, tre
på fjärde ska det ske,
på det femte gäller det
på det sjätte smäller det

Ont i magen..

Har du ont i magen?
gå till Per i Hagen
Sätt dig på en sten
gnag på ett ben
så blir du bra imagen!

4-vuotiaan vanhemmille

Aivan yleisesti voi todeta, että kielen perusta on luotu 4 vuoden iässä. Tämä tarkoittaa sitä, että ulkopuolisetkin ymmärtävät lasta hyvin, koska hän ääntää kieltä selkeästi ja hänen sanavarastonsa on jo melko suuri.

Lapsen osaamat kielioppisäännöt muistuttavat jo paljon aikuisten noudattamia sääntöjä ja he taivuttavat sanoja jo suhteellisen hyvin (tässä iässä on vielä täysin hyväksyttävää sanaa sovde, komde, gädde).

Vaikeita äännteitä voivat vielä tässä vaiheessa olla /r/, /s/ ja tje-äänne sekä konsonanttiyhdistelmät, kuten fr, gr, sl, sn, spr.

On tavallista, että lapsi puhuu paljon 4-vuotiaana. Tämä on monien mielestä hauskaa ja jännittävää aikaa, kun lapsi haluaa maistella sanoja ja leikkiä niillä. Lapsesi saattaa kokeilla ja muokkaila sanoja, tykkää riimittelystä ja ehkä hän osaa ulkoa erilaisia loruja.

Kannusta lastasi leikkimään sanoilla ja niitä väärinpäin kääntelemällä lapset alkavat tiedostaa, miltä lopputulos kuulostaa.

Nimen Musse Pigg sijaan voidaan sanoa Pusse Migg, Pippi Långstrumpista tulee Lippi Pångstrump. Tämäntyyppisissä sanaleikeissä huomio kiinnittyy siihen, miltä yksittäiset sanat kuulostavat.

Ehkä lapsesi voi opettaa sinullekin päiväkodissa oppimansa sormileikin?

On erittäin tärkeää, että lapsi saa harjoitella ääneen lukemista. Yksi yhteiskuntamme tärkeistä perustaidoista on pystyä lukemaan ja ymmärtämään kirjoitettuja tekstejä. Kehittämällä lapsen kielitaitoa tarjoat hänelle kaikista parhaat edellytykset lukemiseen.

Lapsi omaksuu kielensä mm. siten, että vanhemmat juttelevat heidän kanssaan, kuuntelevat heitä ja lukevat heille. Luettuanne jonkin kirjan voit keskustella lapsesi kanssa sen sisällöstä ja voitte yhdessä pohtia ja analysoida lukemaanne. Juuri tällaiset keskustelut kehittävät lapsesi kielitaitoa ja ilmaisukykyä ja laajentavat hänen sanavarastoaan.

Lue siksi yhdessä lapsesi kanssa kirjoja, lehtiä ja aikakauslehtiä, joista te molemmat olette kiinnostuneita.

Lapsen kuunnellessa ääneen lukemistasi kehittää tämä samalla huomaamatta hänen keskittymiskykyään. Olet varmasti huomannut lapsesi jaksavan nyt kuunnella, kun luet hänelle enemmän tekstiä sisältäviä kirjoja.

Tuleeko lapsestasi kaksi- tai monikielinen kuten suurin osa maailman ihmisistä on?

Lapsesi osaa ehkä jo muokata kielenkäyttöänsä keskustelukumppanin tai tilanteen mukaan. Itse käytät paremmin hallitsemaasi kieltä, mutta voit monin eri tavoin tukea lasta hänen oppiessa käyttämään paremmin molempia kieliään.

Lapsesi ruotsin kielen taitotaso voi riippua siitä, milloin hän sai ensikosketuksen kieleen, esim. hänen aloittaessaan päiväkodissa.

Toisen kielen oppiminen tai kahden kielen samanaikainen oppiminen vie aikaa, ja tämä pätee kaikkeen kielen oppimiseen.

Kieltä oppii oikeastaan vain yhdellä tavalla eli kuuntelemalla ja puhumalla sitä. Mitä enemmän kieltä saa puhua ja kuulla, sitä nopeammin sitä myös oppii. Lapsestasi tulee kaksikielinen ja hän tulee jatkossa käyttämään molempia kieliä. Vanhemmat voivat tällöin tukea lapsen kielitaidon kehittymistä ja vahvistaa molempien kielten osaamista puhumalla itse sitä kieltä, jonka he hallitsevat paremmin.

Tällöin on kuitenkin tärkeää, että heillä on erittäin myönteinen asenne lapsen toiseenkin kieleen ja että he pyrkivät löytämään erilaisia aktiviteetteja sen kehittämiseksi.

Näin kehitämme kielitaitoa päiväkodissa:

Me suhtaudumme täällä päiväkodissa todella myönteisesti kaikkiin lasten käyttämiin kieliin ja meillä on säännöllisesti juttutuokioita/keskusteluita lasten kanssa (yksilöllisesti ja pienryhmissä) erilaisissa arkisissa tilanteissa, esim. vaatteita puettaessa tai riisuttaessa, ruokailun yhteydessä jne.

Pienryhmätyöskentelyn ansiosta meidän on helpompi keskustella lasten kanssa ja auttaa heitä kehittämään kielitaitoaan.

Pidämme kirjaa lasten kielitaitojen kehittymisestä, jotta voimme seurata heidän edistymistään ja tarvittaessa tukea heitä. Meille on tärkeää tehdä yhteistyötä lapsen vanhempien kanssa, jotta voimme parhaalla mahdollisella tavalla edistää lapsen kielitaidon kehittymistä.

Päivittäisessä työssä hyödynnämme kuvakortteja monin eri tavoin. Ne voivat auttaa lasta ymmärtämään, mitä erilaisissa arkisissa tilanteissa tapahtuu ja tulee tehdä. Niiden avulla voi selittää sanoja ja käsitteitä ja niitä voi hyödyntää myös leikkien ja laulujen yhteydessä.

Aikuinen on paikalla leikin aikana ja auttaa, mikäli esiintyy kommunikointivaikeuksia, syntyy väärinkäsityksiä, leikin jatkamiseen tarvitaan apua ja uusia ideoita jne.

Me kannustamme lapsia myös auttamaan toisiaan kielenkäyttöön liittyen.

Kielitaitoa kehittävät aktiviteettimme sisältävät mm. seuraavia osa-alueita:

- satujen lukeminen ja niiden läpikäynti keskustelemalla teksteistä ja niissä olevista kuvista
- laulut, lorut

- pöytäteatteri
- pelit (esim. muistipelit, pöytäpelit, korttipelit)
- erilaisten digitaalisten oppimateriaalien hyödyntäminen
- sadutus ja kuvakorttien käyttäminen

Vanhemman rooli

Kun luette päivittäin kirjoja, voitte jossain vaiheessa pitää pienen tauon ja yhdessä kommentoida jonkin hahmon tai joidenkin hahmojen ruotsin- ja suomenkielistä nimeä.

Voit myös kannustaa lastasi kuuntelemaan äänikirjoja ruotsiksi.

Tällöin on tärkeää, että ymmärrät myös itse kirjan sisällön (luultavasti kirja löytyy myös suomenkielisenä versiona), jotta voitte keskustella siitä yhdessä. Suhtaudu lapseesi ruotsin kielen asiantuntijana ja osoita hänelle selvästi, että mielestäsi hän on todella taitava.

Kysele häneltä, mitä tavalliset arkiesineet tarkoittavat ruotsiksi.

Tee hänelle selväksi, että arvostat hänen ruotsin kielen taitoaan.

Jutelkaa hauskoista sanoista, kummallisista sanoista, erikoisista sanoista, juhlallisista sanoista.

Voitte laulaa yhdessä ruotsiksi.

Pelatkaa lautapelejä ruotsiksi, esim. muistipeleissä selitätte kuvat ruotsiksi, pelatkaa Mumin Aliasta jne. Katsokaa ruotsinkielisiä tv ohjelmia.

Mikäli tarvitset lapsenvahtia, yritä löytää ruotsinkielinen lapsenvahti.

Tunnetko ruotsinkielisiä lapsia, joiden kanssa lapsesi voisi leikkiä?

Vertaillkaa tavallisia suomen ja ruotsin kielen sanoja.

Kiitos että valitsit BSS Daghemmet lapsesi päiväkodiksi, hyvällä yhteistyöllä voimme tukea ruotsin kielen oppimista.

Tässä muutama vinkki:

KIRJOJA:

Bergström: Böckerna om Alfons Åberg

Johansson: Böckerna om Mulle Meck

Klinting: Castor snickrar ja Frippe lagar allt

Kruusval: Böckerna om Elle

Landström: Böckerna om Nisse

Nordqvist: Böckerna om Pettson och Findus

Rey: Böckerna om Nicke Nyfiken

LAULUJA:

Tänk om jag hade en liten, liten apa

Tänk om jag hade en liten, liten apa
Ompa, ompa, fallerallerej.
Tänk vad folket skulle stå och gapa
ompa, ompa, fallerallerej.
Inte på mig, men på min lilla apa
ompa, ompa, fallerallerej.
Nej, inte på mig, men på min lilla apa
ompa, ompa, fallerallerej.

Huvud, axlar, knä och tå

Huvud, axlar, knä och tå
Huvud, axlar, knä och tå
Ögon, öron, kinden klappen får
Huvud, axlar, knä och tå, knä och tå!

Klappa händerna

Klappa händerna
när du är riktigt glad.
Klappa händerna
när du är riktigt glad.
Du kan ju också glädja andra,
som på denna jorden vandra.
Klappa händerna
när du är riktigt glad.

Knäpp med fingrarna
när du är riktigt glad.
Knäpp på fingrarna
när du är riktigt glad
Du kan också glädja andra
som på denna jorden vandra.
Knäpp med fingrarna
när du är riktigt glad.

Stampa fötterna
när du är riktigt glad.
Stampa fötterna
när du är riktigt glad.
Du kan också glädja andra
som på denna jorden vandra.
Stampa fötterna
när du är riktigt glad 😊

LORUJA:

Matramsor

Hästen bor i stallet,
grisen bor i stian,
i havet bor en räka,
varsågod att kaka!

Maten i köket,
maten i köket,
vad har du för dig?
Kokar du?
Är du snart färdig?
Jag är så hungrig!
Maten i köket kom fram tjo hej!
(Melodi=Gubben i lådan)

Äppel peppel...

Äppel peppel pirum parum
Kråkan satt på talleqvist,
hon sa ett, hon sa tu
ute ska du vara NU!

Nu är det lunchdags!
Alla sitter på sin plats.
För att orka hela dagen,
måste man få mat i magen!

Tack för maten,
vi la på faten,
men det räcker inte till
Piraten!

Tack för maten,
sa Piraten
jag vill inte diska faten!

5-vuotiaan vanhemmille

5-vuotiaan käyttämä kieli muistuttaa ääntämisen, lauserakenteiden ja sanataivutuksen osalta yhä enemmän aikuisen käyttämää kieltä.

Monilla lapsilla on kuitenkin yhä vaikeuksia sanojen taivutuksessa, kuten esim. gå–gick–gått, skära–skar–skurit tai dålig–sämre–sämst.

Joillekin lapsille on myös vaikeaa käyttää äänneitä /r/ ja /s/.

Lapsen on nyt helpompi osallistua keskusteluun, esim. puhua omalla vuorollaan, kuunnella muiden mielipiteitä ja kommentoida niitä johdonmukaisella tavalla.

Useimmat lapset pystyvät nyt jäsentelemään tapahtuneen selkeästi, jolloin kuulija ymmärtää mitä on tapahtunut, milloin näin on tapahtunut ja miksi näin on tapahtunut.

Lapsi löytää käyttämänsä sanat vaivattomasti, mutta hän voi vielä sekoittaa suomen ja ruotsin kieltä keskenään.

Monet lapset ovat todella tiedonjanoisia ja haluavat oppia lisää sanojen avulla. He osaavat nyt kirjoittaa nimensä ja hauskuuttelevat riimien, lorujen ja erilaisten sanaleikkien avulla.

Tuleeko lapsestasi kaksi- tai monikielinen kuten suurin osa maailman ihmisistä on?

Lapsen ruotsin kielen taitotaso riippuu siitä, mistä lähtien hän on ollut tekemisissä ruotsin kielen kanssa eli kuinka paljon ja kuinka kauan hän on kuullut ja saanut puhua ruotsin kieltä.

Jos lapsi on jo 1-vuotiaasta lähtien kuullut päivittäin ruotsia, pystyy hän mukauttamaan kieltään keskustelukumppaninsa mukaan.

Todennäköisesti hän pystyy tällöin puhumaan ruotsia vaivattomasti ruotsinkielisten lasten ja aikuisten kanssa.

Itse käytät itsellesi ominaisinta kieltä, mutta suhtautumalla positiivisesti kumpaankin kieleen tuet lastasi hänen kehittäessä molempien kielten taitojaan.

Samalla pyrit tarjoamaan lapsellesi monipuolisesti erilaisia mahdollisuuksia kuulla ja puhua ruotsia.

Mitä enemmän kieltä saa puhua ja kuulla, sitä nopeammin sitä myös oppii.

Kun lapsesi leikkii kaksikielisten lasten kanssa, hän todennäköisesti puhuu tällöin ruotsia.

Lauseissa saattaa kuitenkin aina välillä esiintyä suomenkielisiä sanoja, koska niiden ruotsinkieliset vastineet saattavat vielä puuttua hänen sanavarastostaan.

On kuitenkin vain positiivista, että lapsi hyödyntää koko kielikapasiteettiaan ja tietää tämän olevan mahdollista, koska kaverit osaavat suomea.

Näin kehitämme kielitaitoa päiväkodissa:

Me suhtaudumme täällä päiväkodissa todella myönteisesti kaikkiin lasten käyttämiin kieliin ja meillä on säännöllisesti juttutuokioita/keskusteluita lasten kanssa (yksilöllisesti ja pienryhmissä) erilaisissa arkisissa tilanteissa, esim. vaatteita puettaessa tai riisuttaessa, ruokailun yhteydessä jne.

Pienryhmätyöskentelyn ansiosta meidän on helpompi keskustella lasten kanssa ja auttaa heitä kehittämään kielitaitoaan.

Pidämme kirjaa lasten kielitaitojen kehittymisestä, jotta voimme seurata heidän edistymistään ja tarvittaessa tukea heitä.

Meille on tärkeää tehdä yhteistyötä lapsen vanhempien kanssa, jotta voimme parhaalla mahdollisella tavalla edistää lapsen kielitaidon kehittymistä.

Päivittäisessä työssä hyödynnämme kuvakortteja monin eri tavoin. Ne voivat auttaa lasta ymmärtämään, mitä erilaisissa arkisissa tilanteissa tapahtuu ja tulee tehdä.

Niiden avulla voi selittää sanoja ja käsitteitä ja niitä voi hyödyntää myös leikkien ja laulujen yhteydessä.

Aikuinen on paikalla leikin aikana ja auttaa, mikäli esiintyy kommunikointivaikeuksia, syntyy väärinkäsityksiä, leikin jatkamiseen tarvitaan apua ja uusia ideoita jne.

Me kannustamme lapsia myös auttamaan toisiaan kielenkäyttöön liittyen.

Kielitaitoa kehittävät aktiviteettimme sisältävät mm. seuraavia osa-alueita:

- satujen lukeminen ja niiden läpikäynti keskustelemalla teksteistä ja niissä olevista kuvista
- laulut, lorut
- pöytäteatteri
- pelit (esim. muistipelit, pöytäpelit, korttipelit)
- erilaisten digitaalisten oppimateriaalien hyödyntäminen
- sadutus ja kuvakorttien käyttäminen

Vanhemman rooli

Lue lyhyitä tarinoita, joissa ei ole kuvia. Lapsesi saa tällöin luoda tarinaan oman kuvamaailmansa.

Lue ruotsinkielisiä kirjoja tai pyydä lastasi kertomaan kirjan sisällöstä ruotsiksi. Kuunnelkaa ruotsinkielisiä lauluja ja laulakaa myös itse ruotsiksi.

Valitse lastenelokuvien puhekieleksi ruotsi.

Kannusta lastasi kuuntelemaan ruotsinkielisiä äänikirjoja ja satuja.

Niitä löydätte esim. verkkosivuilta Sveriges Radio (iltasatuja 3–8-vuotiaille, lasten radio-ohjelmia), You Tubesta ja verkkosivuilta Sagopalatset.

Tutustukaa peliin Spel-Ett (Appstore/Google Play/Pc/Mac), joka on Ekapelin ruotsinkielinen versio.

Tutustukaa verkkosivuun Pappas Appar, josta löytyy paljon lapsille suunnattuja hauskoja ja opettavaisia pelejä.

Verratkaa tavallisia suomen ja ruotsin kielen sanoja.

Anna lapsellesi mahdollisuus tuntea itsensä ruotsin kielen asiantuntijaksi.

Kiitos että valitsit BSS Daghemmet lapsesi päiväkodiksi, hyvällä yhteistyöllä voimme tukea ruotsin kielen oppimista.

Tässä muutama vinkki kotiin:

KIRJOJA:

Daynes: Frågor oc svar om rymden

Fentiman: Mahtava opas: Star Wars

Flygare: Vad är klockan Pelle Svanslös?

Kruusvaal: Fia och djuren på dagis

Kruusval: Barnens sånger och sagor

Nickelodeon: Valpar på vift

Norlin & Burman: Halvan- Här kommer polisbilen

Raben & Sjögren: Första uppslagsboken

Rey: Pricken

Scarry: Bilar och traktorer och annat som rullar

Stalfeldt: Bajsboken

LAULUJA:

Alfabetssången

A B C D E .....Ö
Nu kan du sjunga ABC
Nästa gång får du sjunga med.

Månaderna

Januari börjar året,
februari är näst.
Mars, april har knopp i håret,
maj och juni blommar mest.
Juli, augusti och september,
härlig sommar är det då.
Men oktober och november
och december är så grå.

Årstiderna

Om våren, om våren, då är det allra bäst,
då har vi så roligt och leka allra mest.
Då plocka vi gullvivor och sippor, vita, blå,
och så vi svänga om och runt i ring.
Om sommarn, om sommarn, då är det allra bäst,
då har vi roligt och leka allra mest.
Då ro vi ute på viken, där vågorna de slå,
och så vi svänga om och runt i ringen gå.
Om hösten, om hösten, då är det allra bäst,
då har vi så roligt och leka allra mest.
Då får vi plocka äpplen och plommon gula, blå,
och sen kan vi svänga om och runt i ringen gå.
Om Vintern, om vintern, då är det allra bäst,
då har vi så roligt och leka allra mest.
Båd` skridskor och skida vi får då pröva på,
och sen kan vi svänga om och runt i ringen gå.

Gubben i lådan

Gubben i lådan, gubben i lådan.
Vad har du för dig, sover du?
Kokar du kaffe?
Borstar du skorna?
Gubben i lådan, kom fram!

Gumman i lådan, gumman
i lådan.
Vad har du för dig, sover du?
Bakar du bullar?
Klappar du katten?
Gumman i lådan, kom fram!

LORUJA:

Hoppe hoppe hare

Hoppe hoppe hare satt och mumsa bär
Klappar sig på magen ”det var gott det här”
Fram smyger räven, tänker haren ta,
men Hoppe hoppe hare skuttar så bra!

Björnen sover

Björnen sover, björnen sover
i sitt lugna bo.
Han är inte farlig, bara man är varlig,
men man kan dock, men man an dock
honom aldrig TRO!

Matramsa

Klockan ringer vi får mat,
Ding dong ding dong
Vi har ....på våra fat.
Hinner knappt med nåt prat,
Ding ding dong!

BSS Dagis

Lilliksessä olevien lasten vanhemmille

Tässä iässä monet lapset oppivat paljon uusia sanoja ja usein heidän mielestään on hauska leikkiä sanoilla ja testata niiden erilaisia merkityksiä.

Tällöin voi olla kyse erilaisista sanoista, murre sanoista, kauniista sanoista, rumista sanoista, kirosanoista jne.

Lapsen käyttämä puhetyyli voi olla hänelle yksi tapa osoittaa itsenäistymistään. He pitävät yleensä myös riimeistä, loruista ja hauskoista tarinoista.

Nyt lapsi alkaa erottaa sanojen äänneitä, kuten että sanan mamma alussa on /m/ ja lopussa /a/.

Monet lapset alkavat nyt kiinnittää huomiota lähipiirinsä ja omien kavereiensa puheeseen ja he haluavat puhua kuten kaverinsa.

Nyt lapsi osaa koko ajan paremmin sopeuttaa kielen käyttöönsä kulloisenkin tilanteen ja keskustelukumppaninsa mukaan.

Oppiakseen lukemaan täytyy olla halua oppia lukemaan.

Joillakin lapsilla on jo hyvin aikaisin halu oppia uusia asioita, kun taas joillakin toisilla se tulee paljon myöhemmin.

Yksi tapa herättää kiinnostusta ja uteliaisuutta kirjakieltä kohtaan ovat erilaiset jännittävät, hauskat ja rentouttavat lukuelämykset sekä se yhteisöllisyys, jota kirjallisuus ja lehdet pystyvät tarjoamaan.

5–6-vuotiaana lapsi ymmärtää hieman pidempiä tarinoita, joissa ei ole paljon kuvia. Juuri tämän vuoksi monet sarjat ovat usein niin suosittuja.

Tuleeko lapsestasi kaksi- tai monikielinen kuten suurin osa maailman ihmisistä on?

Kaverit ovat tärkeässä roolissa lapsen elämässä ja siksi lapsi tulee luultavasti puhumaan kavereiensa käyttämää kieltä.

Lasten yhteisenä leikkikielenä on yleensä heidän parhaiten osaamansa kieli, mutta tässä voi tietenkin olla eroja.

Lapsen omat opettajat haluavat saada lapset leikkimään ruotsiksi, mutta jos monella heistä on heikompi ruotsin kielen taito, leikkivät he mieluummin suomeksi.

Tällöin opettajat joutuvat monesti tasapainoilemaan yksittäisissä tilanteissa, jotta ne tuntuvat kaikista mahdollisimman luonnollisilta.

Tällöin on tärkeää, että lapset kokevat hyötyvänsä siitä, että he oppivat jo aikaisin useita kieliä.

On siis tärkeää, että lapsesta tuntuu hienolta osata ruotsia.

Näin kehitämme kielitaitoa Lilliksessä

Meillä Lilliksessä työskentelevillä on positiivinen asenne lapsen kielellisiä valmiuksia kohtaan. Keskustelemme lapsen kanssa ruotsiksi, sekä erikseen, että ryhmässä. Usein istumme ja keskustelemme saduista, pelaamme pelejä, puhumme arkipäiväisistä asioista ja kuuntelemme lapsen huolia tai hauskoja sattumuksia.

Satuja lukiessamme käsittelemme niitä esittämällä kysymyksiä, selittämällä vaikeita sanoja, näyttämällä kuvia ja keskustelemalla siitä mitä voi tapahtua jne. Työskentelemme positiivisella asenteella.

Vanhemman rooli

Osoita lapsellesi, että sinun mielestäsi ruotsi on hauska kieli ja sitä on mahtava osata.

Mikäli on mahdollista, tarjoa lapsellesi mahdollisuus leikkiä ruotsinkielisten lasten kanssa kotiympäristössä tai vapaa-ajan harrastusten parissa. Jos sinulla on ruotsinkielisiä tuttuja ja olet säännöllisesti tekemisissä heidän kanssaan, pyydä heitä puhumaan ruotsia lapsesi kanssa.